

מסורת הש"ס

א) וביה כ"ה מ"ק כב. מילין
ג) ו' נעיל ל': ובי"ק.
ג) ויהי שדיים עומדים.
עב"ל, ד) ע' ע' רש"י,
ט) ויבמות פ"א:.

הגהרות הב"ח

א) גמ' ואלה ואלה ידענה
דמשהו: (ש) עם קמ"ל דל'
אפשר אלא ודלי החתון
אחי ויבמות:

מוסף רש"י

שני הבאות. כיון דכמי
שני, שתי שנים במשמע,
בטאות מה ל' אלא בלמד
שכל תבואה שומא בלחון ב'
שנים ואלה ואלה ו', כגון אם
מכרו לו ניבסן מלאה מכה,
לא יבאנה עד שתי שנים
ניבסן בחתו יום, ואם קום
וקרר הרי שאלכ' ג' תבואה,
וכפיולה הולא יחשוב שיש
מיום שמתה עד היום, אם
היו עשר שנים ואלה מכה
במשנה מיום, תנא שמכרה
לכל שנה בננה, שהרי יבוא
היה עמיה לחוה, ולכן
כשהוא פורה מכשו ונתן
משנה מיום לשנה שנים
המתרים, זה אכל שנה
תבואה שות שלב מיום
בשני שנים, ואלו היה חולין
במר מין, משה, משמר
הבאה בשנה אחת מה פיק
ליה זה היה אכל אלה שנים
תבואה (שד"ח י"ח). לענין
ערבין. ללא חולין בשנת
חמש ועשרים וששים שנת
מין עולם (ש"ס). לפרקין
דיוצא דופן. דבמסכת לר"ה
(נעיל מה): כ"י צ"ב שנה נדעו
בנדקין, כן י"ג נדעו קיימין,
בת י"א נדעיה ננדקין, בת
י"ב נדעיה קיימין, וכן הרהר
שנת כן וכת שנת כן
וקאמר הכה דכולה מעת
לעת שוליו (שד"ח י"ח).
מ"ט לא אמר ליוצא
דופן. הולא וסמיה ליה נמי
הסם מעת לנת (ש"ס).
דומיא דרבין. אמר לך,
אפילו היה אכל לא קמי להו,
דומיא דרבין שנה דקשמים
ודעבר עברי קמי, דמתי
באורייתא, והנה שנים דיוצא
דופן כולה דרבי (ש"ס).
שבוכר ושבוקבה מבעי
ליה. כלשנה דקרא דמתי
בערכין אם וזר אם נקבה,
ולא כתיב בן ונת, אכל יוצא
דופן כוליה בן ונת מתינן
(ש"ס). אזהרה וסיק. ליה
רלון שאובה לעולם, וכן
ישאל (ביצה ב'ו). מפורמה
דמרא. דשעממא (ש"ס).
מסתברא אמרי. כן אפמי
דמסתברא (מתיבא) אכל
שמעתי שהוקבעה הלה
למשנה נמוה (ש"ס ע"ט).
הדרן עלך יוצא דופן
דחייש למיעוטא. בני קטן
וקטנה קטן שאלו ולא
מייבמתו, קטן שאלו יבא
קטנה קטנה שאלו מתנא
אילונית, בתם יבמות קטני
גיטין ב' ב' בפרק הכל שוחטין
(מילין ו') בני כותיה, שזר
על כל כותיה משום אחר
שאלו דמות יונה כהן
גריס השתמו לה (יבמות
ד'ט).

בא סימן פרק ששי גדה

מח.

עין משפט נר מצוה

א א מ"י פ"ב מהל' אלוט
ה"ל סמך עינין ט' טו"ע
א"ש"ע מ"י קום ספק י"ב
ונכרז אלפס יבמות פ"ג דף
מ"א:
ב ב מ"י שם הל' ט' ז:

ובשביעית נמי יעבור. ו' וא"ת הא מינה שנת ששית אלא
בתמלה אימא ל' יום לפני ראש השנה יהיו חשבים
שנה ומשם ואילך ה' שנים שלמים ויש לומר כיון דגלי קרא דששית
היא שנה שלמה הוא הדין דראשונה צעינן שלמה: **רב גידל אמר**
רב לערבין. וא"ת כיון דבערכין

תורה אור השלם

1. כי תקנה עבד עברי שש
שנים יעבד ובשביעית יצא
לקופשי חנם: שמות כא יב
2. רבקה פצמה השנה
בתוך ותרבי ותגדלי
ותבאי בעדי ערבים שדים
בגדי ושערך צמח ואת עים
ותקאל טו ז
3. ותפקדי את זמתי נעורך
בעשות מוצרים דידך
למען שדי נעורך:
יחזקאל כג א

הוס' הרא"ש

ובשביעית נמי יעבור.
ותמיה מינה שנה ששית י"ח
ולענין תבואה דבעינן
שומשך עבודתו עד שנה
תחלת שביעית ולא אמרין
לי יום ראש השנה חשוב
שנה אבל בשנה הראשונה
למלא לי יום לפני ר"ה
חשוב שנה וי"ל כיון דגלי
קרא דשנה ששית שלמה
ה"י שנה ראשונה: אמר
רב גידל אמר רב לערבין. א'
לפרקין דקרא קאמר צ"ל
דגלי רב גמא הוא ופליגי:
א"ר אלעזר הלכה כר' יוסי
בכפר. ותמיה הוא ר'
אלעזר גופיה הוא דאמר
דאין הלכה כר' אלעזר אלא
בר' יוסף משום דאיכא ר'
יוסי בן כיפר דקאי כותיה
לא קאי שביעית ה"ל ליה
דהא היהא דר' נשים ר'
היהושע קאי כותיה אלא
משום דר' היהושע מר'
אלעזר קבלה הכא נמי ר'
יוסי בן כיפר משום ר'
אלעזר אמר וי"ל להכא
נמי איכא ר' דקאי כותיה
דמארבין לעיל וכן הורה
בלור ולא מכא ר' אלעזר
הורה א"ר דוקא במשניות
הוא דאמר ר' אלעזר בפ"ק
הלכה כר' אלעזר בארבע:
פליק פייקא

מקיי לה א"כ מדרא קושא לדוכמין
דלרז גידל לא משכח רב תנא כוותיה
ו"ל דקסבר רב תנא הוא ופליגי:
אמר ר"א הלכה בר' יוסי בן
כיפר. וא"ת והא רבי
אלעזר גופיה פסיק צפ"ק (נעיל ט).
כרבי אלעזר ד' ומו לא וכת' דך
דהכא לא חשיב משום דר' יוסי בן
כיפר קאי כוותיה הא חשיב נמי הסם
ההיא דד' נשים אע"ג דרבי יהושע
קאי כוותיה אלא משום דרבי יהושע
מרבי אלעזר קבלה הכא נמי רבי
יוסי משמיה דרבי אלעזר קאמר לה
ו"ל משום דהכא קאי רבי כוותיה
דקאמר וכן הורה רבי צלוד ולא מכח
רבי אלעזר פסיק א"ר דוקא
במשניות אמר צפ"ק דהלכתא:
כוותיה צארע:

הדרן עלך יוצא דופן

בא סימן ר"מ אומר לא הולצת
ולא מתיבמת. וא"ת ולר' מאיר
למה הוזכר סימן העליון כיון דלא
סמכינן עמייה ולעיל נמי דתנא איזהו
סימניו ומפרש ר"ת נאצחול קאי וי"ל
דאיצטרופי לענין עונשים וקידושין
ומילי טובא דרוב פעמים תחתון אמי
צרישא דקאמר בגמרא וא"ר אי
חוינן עליון מסתמא ככר נא התחתון
או מתיבמת. אפילו היה קטנה
מתיבמת לרבנן דר"מ דלא חטינה
למיעוטא גבי (ט) ההיא דקטן וקטנה לא
חוללין כו' אכל לחליצה צעינן שמה
גדולה כדאמר נמי הסם יפה אמרת
שאין חוללין איש כמי צפרשה ומקשינן
אשה לאיש וליה להו דרבי יוסי דאמר
צפרק מלות חליצה (שם דף קה):
אשה בין גדולה בין קטנה:
רב

ברישא ומיעוט עליון אתי ברישא ורבי מאיר (ט) למעמיה דחייש למיעוטא ורבנן
למעמיהו דלא חיישי למיעוטא והני מילי בסתמא אבל היכא דבדקו ולא
אשכחו אימר מודו ליה רבנן לר"מ דעליון קדים קמ"ל דאי אפשר (ט) ודאי אתי
ומגתר הוא דנתר בשלמא לר"מ היינו דכתיב שדים נכונו ושערך צמח אלא
לרבנן איפכא מבעי ליה ה"ק כיון ששדים נכונו בידוע ששערך צמח
בשלמא לר"מ היינו דכתיב בעשות מוצרים דידך למען שדי נעורך אלא
לרבנן איפכא מבעי ליה ה"ק כיון שבאו דרך בידוע שבאו נעורך
ואיבעית אימא מאי שדי כולה בדדי כתיב וה"ק הקב"ה לישראל
איכרפו

שני תבואות ימכר לך פעמים שאתה מוכר
שלושה תבואות בשתי שנים שש שנה
שבעבר עברי מולן אמר קרא ישש שנים
יעבור ובשביעית ובשביעית נמי יעבור
שבבן ושבתת למאי הלכתא אמר רב גידל
אמר רב לענין ערבין ורב יוסף אמר לפרקין
דיוצא דופן א"ל אביי מי פליגת א"ל לא הוא
אמר הדא ואנא אמינא הדא ולא פליגינן והכי
נמי מסתברא דאי ס"ד פליגי מאן דאמר
לערבין לא אמר ליוצא דופן והאמר רב
הלכתא בכולה פרקין מעת לעת אלא למ"ד
לערבין מ"ט לא אמר ליוצא דופן דומיא דהנך
מה הנך דכתיבין אף הני נמי דכתיבין ואיך האי
שבבן ושבתת שבוכר ושבוקבה מבעי ליה
אמר רב יצחק בר נחמני א"ר אלעזר הלכה
בר' יוסי בן כיפר שאמר משום ר' אלעזר א"ר
יורא (ט) אוכה ואיסק ואגמר לשמעתיא מפומיה
דמרא כי פליק אשכחיה לר' אלעזר אמר ליה
אמרת הלכה כרבי יוסי בן כיפר אמר ליה
מסתברא אמרי מדכוליה פירקין תני וים אחד
והכא לא קתני שמע מינה מסתברא כותיה:

הדרן עלך יוצא דופן

בא סימן ה' התחתון עד שלא בא העליון או
חולצת או מתיבמת בא העליון
עד שלא בא התחתון אף על פי שאי אפשר
ר' מאיר אומר לא חולצת ולא מתיבמת והכ"א
או חולצת או מתיבמת מפני שאמר אפשר
לתחתון לבא עד שלא בא העליון אבל אי
אפשר לעליון לבא עד שלא בא התחתון:
נמ' אע"פ שאי אפשר והלא בא בא לר'
מאיר אע"פ שאי אפשר לרבנן ולתני בא
העליון ר"מ אומר לא חולצת ולא מתיבמת
והכ"א או חולצת או מתיבמת ואנא ידענא
(ט) משום דאי אפשר הוא אי לא תנא אע"פ
שאי אפשר הוה אמינא רוב נשים תחתון אתי

סימן נערוט: העליון. צוחל:
או חולצת. גדולה היא שהשערות
סימן מוצקה ועליון סמכינן ולקמן
מפרש עממא: **אע"פ שאי אפשר.**
פרכינן בגמרא והלא נא: אכל אי
אפשר נו'. דהא ודאי מדאמת
עליון תחתון נמי אמת אלא ששכרו:
גמ' נא לר"מ. דכיון דאמר ר"מ
לא חולצת דקטנה היא מכלל דס"ל
אפשר לעליון לנא קודם לתחתון:
ולאמי נא העליון. קודם שגל יבא
התחתון ולא לימיני אע"פ שאי אפשר:
רוב נשים תחתון אמי ברישא ומיעוט
עליון. והאי דקאמר ר"מ קטנה היא
משום דחייש למיעוטא שפעליון נא
דקטנה רובא הוא ה"מ כסתמא היכא דלא
צדקו: אכל היכא דצדקו ולא אשכחו. תחתון:
אימא מודו. דקטנה היא ומיעוטא
לא מען שדי נעורך. כדי להתאסף ולנות
צדק כשתיה ראויה לאשה ותצו לימי נערוט.
שדי לשון השלכה כלומר עדיין היו שערות נעורך
עומדים להשתלח וללאת. אלמא דדיס קדמי:
ומאי שדי. דמשמע דעדיין היו לנא: כונה
בדדי כתיב. והאי שדי שדים:

א) נראה דל"ל דלפני מהכא
שהיה שנה שלמה ואלפס
מנשך עממא מתוך שנת
השביעית ולא אמרין וכו'.

א) נראה דל"ל דלפני מהכא
שהיה שנה שלמה ואלפס
מנשך עממא מתוך שנת
השביעית ולא אמרין וכו'.